

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-2021 1029-333)

Betreffende het ontwerp van definitief investeringsplan voor elektriciteit, voorgesteld door de Brusselse distributienetbeheerder voor de periode 2022-2026.

Opgesteld op basis van artikel 12 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door de ordonnanties van 20 juli 2011, 8 mei 2014 en 23 juli 2018.

29.10.2021

Inhoudsopgave

1	Wettelijke grondslag	3
2	Context	4
3	Openbare raadpleging van het ontwerp van voorlopig OIP	4
4	Vaststellingen van BRUGEL	5
4.1	Planning van de investeringen	6
4.2	De huidige bevoorradingscapaciteit	6
4.3	De bevoorradingskwaliteit.....	7
4.4	Het vermogen van het net om de energietransitie te garanderen	7
4.4.1	Raming van de ontwikkeling van de behoeften	8
4.4.2	De invoering van een intelligent net.....	9
4.4.3	Slimme meters	10
4.4.4	De beperkingen van het 230 V-net.....	12
4.4.5	Aanpassing van het assetmanagementbeleid.....	13
4.5	De projecten voor de installatie van een productie-eenheid van SIBELGA	14
4.6	Budgetanalyse.....	15
5	Conclusies.....	17
1.1	Niet-ioniserende stralingen	21
1.2	Water.....	21
2	Energietransitie.....	22
2.1	Einde van de verbrandingsmotoren.....	22
2.2	Decarbonisatie van warmte.....	23
3	Gewestelijke wetgeving op het vlak van de distributie van elektriciteit en gas	24
3.1	Eigen productie.....	24
3.2	Implementatie van slimme meters	24
1.1	Niet-ioniserende stralingen	21
2	Energietransitie.....	22
2.1	Einde van de verbrandingsmotoren.....	22
2.2	Decarbonisatie van warmte.....	23
3	Gewestelijke wetgeving op het vlak van de distributie van elektriciteit en gas	24
3.1	Eigen productie.....	24
3.2	Implementatie van slimme meters	24

I Wettelijke grondslag

Artikel 12 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, hierna 'de Elektriciteitsordonnantie' genoemd, luidt als volgt:

"§ 1. De netbeheerders stellen, elk voor wat hen betreft, een investeringsplan op om de veiligheid, de betrouwbaarheid, de regelmaat en de kwaliteit van de bevoorrading op het net waarvan zij respectievelijk het beheer verzekeren, te garanderen met inachtneming van het leefmilieu en de energie-efficiëntie, volgens de procedures voorzien in § 3.

Brugel kan het model voor de voorgestelde investeringsplannen nader bepalen. Het investeringsplan bevat minstens volgende gegevens:

1° een gedetailleerde beschrijving van de bestaande infrastructuur, van zijn verouderde staat, en van zijn gebruiksgraad evenals van de belangrijkste infrastructuren die moeten worden aangelegd of die gemoderniseerd moeten worden gedurende de door het zogenaamde plan gedekte jaren;

2° een schatting van de capaciteitsbehoeften, rekening houdend met de waarschijnlijke evolutie van de productie, van de maatregelen van energie-efficiëntie die door de autoriteiten worden bevorderd en door de netbeheerder worden overwogen, van de levering, van het verbruik, van de scenario's van ontwikkeling van elektrische voertuigen en van de handel met de twee andere Gewesten en van hun kenmerken;

3° een beschrijving van de ingezette middelen en van de te verwezenlijken investeringen om in de geschatte behoeften te voorzien, met inbegrip van, desgevallend, de versterking of de aanleg van koppelingen om de correcte aansluiting op de netten te waarborgen waarop het net is aangesloten, evenals een lijst van de belangrijke investeringen waartoe reeds besloten werd, een beschrijving van de nieuwe belangrijke investeringen die tijdens de eerstkomende drie jaar verwezenlijkt moeten worden en een kalender voor deze investeringsprojecten;

4° de vaststelling van de nagestreefde kwaliteitsdoelstellingen, in het bijzonder betreffende de duur van de pannes en de kwaliteit van de spanning;

5° het beleid dat op milieugebied en inzake energie-efficiëntie wordt gevoerd;

6° de beschrijving van het beleid inzake onderhoud;

7° de lijst van de acties die tijdens het afgelopen jaar dringend zijn uitgevoerd;

8° de staat van de studies, projecten en implementaties van slimme netten en slimme meters;

9° het beleid op het vlak van bevoorrading en noodoproepen, waaronder de prioriteit voor productie-installaties die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen en voor kwalitatieve warmtekrachtkoppeling evenals de voor de eventuele uitrol van deze meters prioritair geïdentificeerde niches;

10° een gedetailleerde beschrijving van de financiële aspecten van de beoogde investeringen

§ 2. Het plan, opgesteld door de regionale transmissienetbeheerder, heeft betrekking op een periode van tien jaar; het wordt elk jaar aangepast voor de volgende tien jaren, volgens de procedure vastgesteld in paragraaf 3.

Het plan, opgesteld door de distributienetbeheerder, heeft betrekking op een periode van vijf jaar; het wordt elk jaar aangepast voor de volgende vijf jaren, volgens de procedure vastgesteld in § 3.

§ 3. Elke netbeheerder bezorgt aan Brugel zijn voorstel van investeringsplan voor 31 mei van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft.

Brugel deelt de netbeheerder ten laatste op 15 juli van hetzelfde jaar zijn voorafgaande opmerkingen over het ontwerpplan mee.

De netbeheerder werkt zijn definitief ontwerp van investeringsplan uit op basis van de voorafgaande opmerkingen van Brugel en bezorgt dit aan Brugel vóór 15 september van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft.

Brugel gaat over tot de raadpleging van de betrokken administraties, de daadwerkelijke of potentiële gebruikers van het net en van de Raad betreffende bepaalde aspecten van het ontwerpplan. In dit geval brengt ze de

betrokken netbeheerder hiervan op de hoogte. Brugel maakt ten laatste op 30 oktober van hetzelfde jaar het definitief ontwerp van plan ter goedkeuring over aan de Regering, samen met zijn advies en de resultaten van de openbare raadpleging.

Voor zijn advies gaat Brugel met name na of de investeringen die voorzien zijn in dit ontwerpplan alle investeringsbehoeften dekken die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of dit plan overeenkomt met het tienjarige netontwikkelingsplan dat de gehele Europese Unie dekt. Het houdt eveneens rekening met de relatie tussen de elektriciteits- en de gasmarkt en tussen de markten voor arm en rijk aardgas.

Als de Regering op 31 december van hetzelfde jaar geen beslissing genomen heeft en voor zover de documenten wel degelijk aan het Parlement tegen ten laatste 30 oktober van hetzelfde jaar overgemaakt zijn, wordt het definitief ontwerp van het investeringsplan als goedgekeurd geacht. Brugel houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van deze investeringsplannen.

Brugel kan, in het belang van de gebruikers en rekening houdend met de milieucriteria, de netbeheerder het uitdrukkelijke bevel geven om bepaalde vanuit technisch en financieel oogpunt alternatieve of aanvullende investeringen te bestuderen. Deze studies worden uitgevoerd binnen een termijn die rekening houdt met de termijnen voor goedkeuring van de in het bovenstaande lid vermelde investeringsplannen."

2 Context

De op 23 juli 2018 goedgekeurde wijziging van de Elektriciteitsordonnantie heeft de procedure voor het indienen en goedkeuren van het investeringsplan van SIBELGA aangepast. Deze nieuwe procedure voorziet in de opstelling van een ontwerp van investeringsplan (OIP) in twee fasen:

- (1) een eerste voorlopig OIP dat tegen 31 mei aan BRUGEL wordt bezorgd en waarover de regulator zijn opmerkingen kan formuleren;
- (2) een definitief OIP dat SIBELGA aan BRUGEL bezorgt tegen 15 september en waarin rekening wordt gehouden met de door BRUGEL geformuleerde opmerkingen.

Deze wijziging van de ordonnantie bepaalt ook dat BRUGEL overgaat tot raadpleging van de betrokken administraties, van de daadwerkelijke of potentiële gebruikers van het net en van de Raad over bepaalde aspecten van het ontwerpplan. Tot slot moet BRUGEL zijn advies over het definitieve ontwerp van investeringsplan tegen 30 oktober aan de Regering meedelen.

Op 31 mei 2021 bezorgde SIBELGA aan BRUGEL een voorlopig OIP voor de periode 2022-20266 in verband waarmee een openbare raadpleging werd gehouden van 14 juni tot 14 juli 2021. De voorafgaande opmerkingen van BRUGEL, evenals die van de actoren die aan de openbare raadpleging hebben deelgenomen, werden op respectievelijk 15 en 16 juli 2021 aan SIBELGA bezorgd. Op basis van deze opmerkingen heeft SIBELGA op 15 september 2021 zijn definitieve versie van het OIP ingediend, samen met de antwoorden op de opmerkingen van BRUGEL. De antwoorden op de opmerkingen die uit de openbare raadpleging naar voren zijn gekomen, werden meegedeeld op 11 oktober 2021.

3 Openbare raadpleging van het ontwerp van voorlopig OIP

Hoewel artikel 12 van de elektriciteitsordonnantie BRUGEL de mogelijkheid geeft om de raadpleging te beperken tot "bepaalde aspecten van het ontwerpplan", **heeft BRUGEL met het oog op de transparantie beslist het volledige ontwerp van investeringsplan ter raadpleging voor te**

leggen. Bovendien, om de deelname aan deze openbare raadpleging te kunnen vergemakkelijken heeft **BRUGEL aan SIBELGA gevraagd een begeleidende nota op te stellen waarin bepaalde punten van de OIP's worden uiteengezet.** De OIP's zijn immers vrij technische documenten en beantwoorden aan de behoeften van de ontwikkeling van de netten. De personen die aan de openbare raadpleging hebben deelgenomen, hebben de opstelling van deze nota trouwens erg gewaardeerd.

Ondanks de gezondheidscontext wilde BRUGEL tot slot toch een voorstelling van de OIP's organiseren. Rekening houdend met de na te leven veiligheidsmaatregelen vond **deze presentatie plaats in de vorm van een webinar** dat door bijna honderd deelnemers werd gevolgd. De video van deze presentatie werd ook [op de website van BRUGEL¹](#) geplaatst.

De resultaten van deze openbare raadpleging kunnen in de bijlage van dit advies worden geraadpleegd. Voor elke ontvangen opmerking of vraag waarvoor aanvullende informatie nodig was, werd een antwoord gegeven of een commentaar geformuleerd door BRUGEL, met name op basis van de bijdrage van de DNB.

De volgende actoren hebben vragen of opmerkingen geformuleerd met betrekking tot het ontwerp van voorlopig investeringsplan: Leefmilieu Brussel, de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, de Raad van Gebruikers, de FEGB, het centrum voor ondersteuning inzake energie SOCIALENERGIE (Fédération Des Services Sociaux) en Infor GazElec.

De volgende thema's hebben de meeste reacties losgemaakt:

- prognoses over de ontwikkeling van het verbruik ten gevolge van nieuwe gebruiksvormen (verwarming, mobiliteit enz.);
- de capaciteit van het net om de elektrificatie van het verbruik (verwarming, mobiliteit enz.) op te vangen;
- de invoering van slimme meters;
- de rol van SIBELGA op het gebied van de productie-investeringen.

In aansluiting op de opmerkingen van BRUGEL en die welke naar aanleiding van de openbare raadpleging werden gemaakt, heeft SIBELGA enkele wijzigingen aangebracht in de definitieve versie van het OIP, voornamelijk met betrekking tot:

- de strategie voor de installatie van slimme meters;
- projecten in verband met de ontwikkeling van tools om de ontwikkeling van het verwachte verbruik en het effect daarvan op het net te ramen;
- maatregelen in verband met de evolutie naar een intelligent net.

4 Vaststellingen van BRUGEL

De analyse van de OIP's door BRUGEL is voornamelijk opgebouwd rond **drie krachtlijnen:**

- de bevoorradingscapaciteit van het distributienet ten aanzien van de energietransitiedoelstellingen;
- de evaluatie van de kwaliteit en de regelmaat van de bevoorrading van de netgebruikers;

¹ https://www.brugel.brussels/nl_BE/actualites/consultations/ontwerpen-van-investeringsplannen-van-de-netbeheerder-sibelga-voor-de-periode-2021-2025-392

- de budgettaire follow-up en coherentie met het tariefvoorstel.

BRUGEL analyseert eveneens de overeenstemming van de informatie en investeringen die de DNB voorlegt in het licht van de Elektriciteitsordonnantie en het technische reglement.

De voornaamste vaststellingen die voortvloeien uit de door BRUGEL uitgevoerde analyse van het OIP 2022-2026, worden in dit hoofdstuk uiteengezet.

4.1 Planning van de investeringen

Globaal genomen en met uitzondering van de rubriek over de meters stelt SIBELGA in zijn definitief OIP voor de periode 2022-2026 geen essentiële wijzigingen van het investeringstempo voor ten opzichte van het door de Regering goedgekeurde OIP voor de periode 2021-2025.

Een van de **belangrijkste vastgestelde veranderingen** betreft **het project om tegen 2026 slimme meters in te voeren**. Dit punt wordt in paragraaf 4.5. van dit advies besproken.

In het kader van zijn analyse heeft BRUGEL ook aan SIBELGA gevraagd om te bevestigen dat de herschikking van de planning van bepaalde investeringen waarin in het OIP 2021-2025 is voorzien, geen impact zal hebben op de bevoorradingszekerheid van de Brusselse netgebruikers. SIBELGA heeft geantwoord dat de belangrijkste aanpassingen betrekking hebben op bepaalde investeringen betreffende onderling verbonden posten. In dat geval heeft SIBELGA bij een groot incident altijd de mogelijkheid om de belastingen opnieuw te bevoorraden via naburige posten (volgens de ingevoerde afschakelplannen). In dat geval is de continuïteit van de bevoorrading gewaarborgd.

Net als in de vorige planingsperiode is het merendeel van de geplande investeringen gericht op de vervanging van verouderde activa, teneinde een goed niveau van betrouwbaarheid van het net te waarborgen en te voldoen aan de vraag van de distributienetgebruikers (DNG's).

4.2 De huidige bevoorradingscapaciteit

BRUGEL evalueert de bevoorradingscapaciteit van de DNG onder meer op basis van het vermogen van het net om de geraamde belastingsschommelingen op korte en middellange termijn te kunnen opvangen.

Uit de analyse van de door SIBELGA uitgevoerde en in zijn OIP voorgestelde belastingmetingen blijkt dat:

- **het HS-net goed gedimensioneerd blijft ten opzichte van de energie die erop wordt verdeeld.** Het investeringsplan voorziet bijgevolg niet in specifieke werkzaamheden om de HS-netten te versterken;
- **het LS-net ook beschikt over een aanzienlijke reservecapaciteit:** de gemiddelde belasting bedraagt 34% voor de transformatoren en 19% voor de LS-kabels.

Uit de door SIBELGA verstrekte gegevens blijkt dus dat het distributienet over het algemeen over een zeer goede capaciteitsreserve beschikt.

Als DNB zou **SIBELGA dus, in het kader van zijn OIP, moeten beoordelen of de capaciteitsreserve van zijn net toereikend is in het licht van de verwachte groeitrend.** Deze uitdaging wordt behandeld in paragraaf 4.4.1 van het advies.

BRUGEL is daarnaast van mening dat de door SIBELGA toegepaste methodologie voor het meten van de belastingstoestand van de belangrijkste activa van zijn net moet worden herzien. Bij gebrek aan een aanzienlijke uitrol van intelligente systemen waarmee de belasting van de transformatoren of de LS-uitgangen (kabels) kan worden gemeten, blijft SIBELGA immers ad-hoc-campagnes voeren met de bedoeling al deze elementen over een periode van 5 jaar te meten. Deze methodologie, die bevredigend was in een periode waarin de ontwikkeling van de belasting onder controle was en de versterkingsbehoeften hoofdzakelijk gebaseerd waren op aanvragen van DNG's, lijkt niet langer afgestemd op de eisen van de energietransitie.

4.3 De bevoorradingskwaliteit

Elk jaar moet SIBELGA aan BRUGEL een verslag overmaken waarin het de kwaliteit van zijn dienstverlening tijdens het voorgaande kalenderjaar beschrijft. BRUGEL heeft in zijn [advies² nr. 325](#) de bevoorradingskwaliteit geanalyseerd. Voor meer informatie over de resultaten van deze analyses verwijst BRUGEL de lezer dan ook naar dit rapport.

Uit analyses die over een periode van 10 jaar zijn uitgevoerd, blijkt dat de bevoorradingskwaliteit voor de Brusselse netgebruikers over het algemeen is verbeterd.

In 2020, bijvoorbeeld, als we alle vormen van onderbrekingen (gepland en ongepland) samenvoegen, komen we tot de vaststelling dat een Brusselse verbruiker:

- gemiddeld 22 minuten en 42 seconden zonder stroom zat;
- gemiddeld 0,38 onderbrekingen heeft meegemaakt.

De analyse van bepaalde indicatoren die van de intrinsieke kwaliteit van het net afhangen, maakt het ook mogelijk om het investeringsbeleid van SIBELGA te evalueren. Hieruit blijkt dat het aantal onderbrekingen dat verband houdt met defecten aan MS- of LS-kabels en -uitrusting (en die niet van externe oorzaken afhangen), geleidelijk afneemt. De waargenomen resultaten met betrekking tot de betrouwbaarheid van het net sterken SIBELGA in het huidige investeringsbeleid voor deze assets.

Ook al wordt verwezen naar indicatoren die door de verschillende DNB van het land volgens dezelfde norm worden bepaald, toch moet worden opgemerkt dat de bevoorradingskwaliteit voor de Brusselse netgebruikers veel beter is dan het nationale gemiddelde ([zie advies nr. 325](#)).

4.4 Het vermogen van het net om de energietransitie te garanderen

In haar Energie-Klimaatplan 2030, dat in oktober 2019 werd goedgekeurd, heeft de Brusselse Regering haar ambitie bevestigd om het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te laten evolueren naar een koolstofarm stadsgewest via de bepaling van verschillende doelstellingen, waaronder de verhoging van het aandeel van de productie uit hernieuwbare energiebronnen of zelfs het einde van het gebruik van verbrandingsmotoren tegen 2035.

² Dit advies is beschikbaar op de website van BRUGEL:
<https://www.brugel.brussels/publication/document/adviezen/2021/nl/ADVIES-325-DIENSTENKWALITEIT-PRAKTIJKEN-SIBELGA-2020.pdf>.

Op 11 juni 2021 heeft het Brussels Parlement bovendien de '[Klimaatordonnantie](#)' aangenomen³. Deze ordonnantie bekrachtigt de doelstellingen van de Regering om de rechtstreekse emissies van broeikasgassen⁴ van het Gewest te verlagen met ten minste⁵:

- 40% in 2030;
- 67% in 2040;
- 90% in 2050.

In het licht van de ambities van de overheid is het van cruciaal belang dat het elektriciteitsnet van SIBELGA de verwezenlijking van deze doelstellingen niet in de weg staat.

4.4.1 Raming van de ontwikkeling van de behoeften

Net als verschillende deelnemers aan de openbare raadpleging is BRUGEL van mening dat het OIP van SIBELGA een analyse zou moeten maken van de capaciteit van het net om de toenemende elektrificatie van de gebruiksvormen van elektriciteit (met name verwarming en elektrische voertuigen) op te vangen.

BRUGEL heeft echter vastgesteld dat de voorlopige versie van het OIP van SIBELGA niet voorzag in een raming van de evolutie van de behoeften met een impact op zijn distributienet tot 2026. BRUGEL heeft SIBELGA dus aangemaand om in de definitieve versie van het OIP zijn prognoses in verband met de ontwikkeling van de nieuwe gebruiksvormen, waarop de opstelling van zijn OIP berust, voor te stellen.

SIBELGA wijst in zijn antwoorden op de opmerkingen van BRUGEL onder meer op het volgende:

- in deze fase zijn er nog veel onbekende factoren, zoals het mogelijke effect van de flexibiliteitsproducten op de belastingsprofielen, de impact van het Brusselse beleid inzake voertuigen, de toekomstige evolutie van de lokale productie (momenteel bijna uitsluitend fotovoltaïsche cellen, enz.) en het is niet mogelijk de huidige beleidslijnen inzake versterking van de netten te wijzigen op basis van een technisch-economische studie waarin rekening wordt gehouden met verschillende scenario's inzake de evolutie van de belasting;
- de DNB is ervan overtuigd dat veranderingen van de belastingsprofielen met betrekking tot activa die versterking nodig kunnen hebben, mogelijk zijn en de DNB werkt momenteel aan een stappenplan om zich uit te rusten met knowhowtools om beter te kunnen anticiperen op deze ontwikkelingen;
- er wordt gewerkt aan een stappenplan om nieuwe tools te ontwikkelen en beter te anticiperen op deze ontwikkelingen. Een van deze tools, de Digital Twin, zou het mogelijk moeten maken om de impact van de verschillende scenario's op de netten van SIBELGA te simuleren. De andere tool, de 'Asset Investment Planner', is bedoeld om investeringen en onderhoudsactiviteiten te plannen om de door de Digital Twin geraamde beperkingen te verhelpen, rekening houdend met praktische beperkingen zoals het budget en de beschikbaarheid van middelen.

³ Ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing alsook de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle (ook 'Klimaatordonnantie' genoemd).

⁴ Onder "rechtstreekse emissie van broeikasgassen van het Gewest" moet worden verstaan de uitstoot in de atmosfeer van broeikasgassen vanaf bronnen gelegen op het grondgebied van het Gewest.

⁵ Ten opzichte van 2005

Volgens SIBELGA zullen deze tools het mogelijk maken de investeringen zo goed mogelijk aan de huidige beperkingen aan te passen, maar ook om tijdig de eventuele behoeften aan netversterking te onderkennen.

- Die nieuwe tools (Digital Twin en Asset Investment Planner) zullen enkel worden gebruikt voor het opstellen van het OIP 2025-2029;

Wat de antwoorden van SIBELGA betreft, **stelt BRUGEL vast dat de DNB er zich terdege van bewust is dat het noodzakelijk is om scenario's inzake de evolutie van de belasting als gevolg van de groei van de nieuwe gebruiksvormen vast te stellen.** SIBELGA zal nieuwe tools ontwikkelen om die scenario's te identificeren en hun impact op het net te meten. **BRUGEL vraagt zich wel af binnen welke termijn deze projecten zullen worden geïmplementeerd**, in het licht van de doelstellingen van de overheid inzake energietransitie.

Bijgevolg beveelt BRUGEL aan dat SIBELGA in zijn volgende OIP (2023-2027) zijn visie presenteert (in de vorm van een actieplan) met betrekking tot de invoering van een assetmanagementbeleid dat rekening houdt met de nieuwe gebruiksvormen.

4.4.2 De invoering van een intelligent net

In zijn OIP vermeldt SIBELGA in het kort verschillende maatregelen om het Brusselse elektriciteitsnet uit te bouwen tot een intelligent net:

- uitbreiding van de capaciteit om informatie uit te wisselen met belangrijke activa van het net;
- modernisering van de IT-systemen voor netbeheer;
- ontwikkeling van 'smart cabins';
- implementatie van een programma van 'intelligence of things' in het kader van de vaststelling van het investerings- en onderhoudsbeleid;
- implementatie van Digital Twin om de impact van de evolutie van productie en verbruik beter te beoordelen.

In het kader van het onderzoek van de voorlopige versie van het OIP heeft BRUGEL SIBELGA gewezen op de noodzaak om in het OIP een strategisch stappenplan met gekwantificeerde en geplande doelstellingen op te nemen, zodat het elektriciteitsnet de energietransitie van het Gewest kan ondersteunen. Aan dit verzoek werd door SIBELGA geen gevolg gegeven in de definitieve versie van het OIP. SIBELGA meent hierover: *"De invoering van een globaal strategisch stappenplan om de energietransitie in Brussel mogelijk te maken, gaat veel verder dan de investeringen in de netten van SIBELGA en overschrijdt, volgens SIBELGA, het kader van dit investeringsplan."*

BRUGEL deelt het standpunt van SIBELGA niet en meent dat de grootste uitdaging erin bestaan **de energietransitie te bevorderen en zelfs te versnellen** door de capaciteit van de netten te verhogen om, zo goedkoop mogelijk, de oplossingen te integreren die worden aanbevolen in het Energie-Klimaatplan 2030 en de Europese richtlijnen. BRUGEL volgt bovendien de redenering van SIBELGA niet en vindt die inconsistent met de strategische visie 2020-2024, die tegen hoge kosten werd opgesteld en met de ambitie om een drijvende kracht te worden van de energietransitie voor BRUSSEL.

BRUGEL herinnert er dus aan dat de **invoering van slimme netten tot doel heeft** de kosten, de termijnen en de eventuele vertekeningen in de commerciële transacties tot een minimum te beperken. Dit moet gepaard gaan met paradigmawijzigingen in de hoofdopdrachten van de DNB (Asset Management, Operations en Data Management).

Om de daadwerkelijke implementatie van deze intelligente netten te verzekeren, is BRUGEL van mening dat het noodzakelijk is om te voorzien in:

- de invoering van nieuwe regelgevingsbepalingen om een objectieve verantwoordelijkheid van de DNB vast te stellen;
- een stimuleringsmechanisme om de transformatie van het distributienet te bevorderen.

Gelet op de uitdagingen van de energietransitie beveelt BRUGEL de Regering aan om de DNB aan te moedigen een ambitieus stappenplan door te voeren met het oog op de transformatie van zijn net in een intelligent net. Dit stappenplan moet worden opgebouwd in de vorm van een realistisch, doeltreffend actieplan binnen een tijdsbestek dat verenigbaar is met de uitdagingen waarmee Brussel naar alle verwachting te maken zal krijgen.

4.4.3 Slimme meters

Zoals BRUGEL in zijn vorige adviezen of studies al meermaals heeft benadrukt, vormen slimme meters een van de hoekstenen die het net in staat zullen stellen de energietransitie te ondersteunen.

Het vorige OIP voor elektriciteit (2021-2024) voorzag in dat verband in de start van een massale implementatie van slimme meters vanaf 2023 (meer dan 200.000 SM's geïnstalleerd tussen 2023 en 2025) om tegen 2035 het volledige elektriciteitsmeterpark te bestrijken. Dit plan werd door SIBELGA voorgesteld ondanks de Elektriciteitsordonnantie die slechts een implementatie per niche en onder bepaalde voorwaarden toestaat.

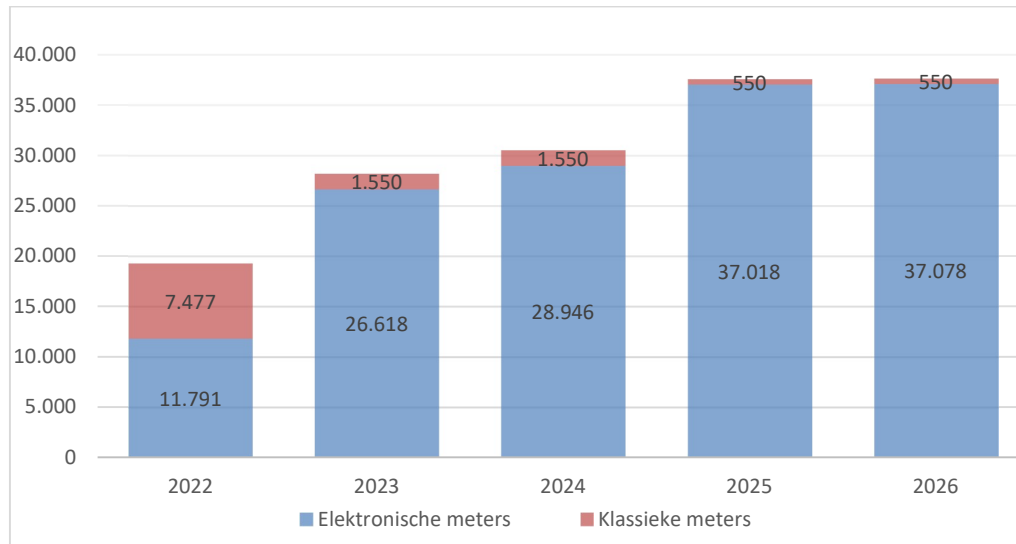
In zijn voorlopige versie van het OIP 2022-2026 plande SIBELGA niet langer een massale implementatie. De DNB rechtvaardigde dit standpunt op juridische gronden: *"De nieuwe ordonnantie, die momenteel wacht op goedkeuring door de Regering, laat geen volledige uitrol toe zoals Sibelga die had gepland."* Voor BRUGEL was deze kentering in de situatie die door SIBELGA werd teweeggebracht, verontrustend in het licht van de uitdagingen van de energietransitie. Bovendien blijkt uit de analyse van het ontwerp van wijziging van de Elektriciteitsordonnantie dat het toekomstige wettelijke kader dat in voorbereiding is, gunstiger is voor de invoering van slimme meters dan het kader dat momenteel van kracht is.

Daarom heeft BRUGEL voorgesteld dat SIBELGA de voorlopige versie van het OIP zou aanpassen door te voorzien in de installatie van slimme meters in een tempo dat compatibel is met de nieuwe bepalingen van het ontwerp van ordonnantie dat in voorbereiding is. De uitvoering van dit programma is uiteraard afhankelijk van de goedkeuring van de nieuwe ordonnantie door het parlement.

Zo heeft SIBELGA in de definitieve versie van het OIP wel degelijk bepaalde aanpassingen doorgevoerd door het aandeel van slimme meters te verhogen:

- bij vervangingen van meters;
- door voor te stellen een nieuwe niche in te voeren in het ontwerp van wijziging van de ordonnantie (het geval van afnemers die zich samen met afnemers die behoren tot de niches die in de ontwerpordonnantie zijn vermeld, in configuraties van ondeelbare meters bevinden).

Het definitieve OIP voor de periode 2022-2026 voorziet daarom in de installatie van klassieke en slimme (elektronische maar nog niet communicerende) meters in de volgende verhouding:

Figuur 1: Prognose van de aantallen te installeren klassieke en slimme meters

De belangrijkste opmerkingen van BRUGEL over het definitieve OIP van SIBELGA worden hieronder uiteengezet.

1) De geplande installatie van klassieke meters

BRUGEL stelt vast dat de definitieve versie van het OIP nog steeds voorziet in de installatie van klassieke meters in het geval van vervanging:

- van versleten, defecte meters of om technologische redenen;
- van meters in het kader van de conversie van 230V naar 400V;
- van meters in het kader van technische controles.

Daarnaast is SIBELGA ook van plan om in 2022 2.972 klassieke meters te installeren als antwoord op aanvragen van DNG's. In totaal zullen tegen 2026 om deze verschillende redenen 11.677 klassieke meters worden geïnstalleerd, waarvan 7.477 in 2022.

De Elektriciteitsverordening en de Richtlijn Energie-efficiëntie leggen echter de vervanging van klassieke meters door slimme meters op, tenzij dit technisch niet mogelijk of niet rendabel is in het licht van de geraamde potentiële besparingen op lange termijn. BRUGEL stelde vast dat er geen technische of economische redenen zijn voor de handhaving van dit programma voor de vervanging van versleten meters door klassieke meters, en heeft daarom de nodige preciseringen gevraagd en verkregen van SIBELGA.

2) De installatie van slimme meters vooruitlopend op de wijziging van de Elektriciteitsverordening

Zoals eerder vermeld, heeft BRUGEL SIBELGA aangemoedigd om in zijn definitieve versie van het OIP te voorzien in de installatie van slimme meters, in afwachting van de goedkeuring van de nieuwe bepalingen van de ontwerpordonnantie die in voorbereiding is. Het gaat er niet om deze nieuwe

ontwerpordonnantie voortijdig toe te passen, maar om zich erop voor te bereiden, om ze in voorkomend geval onder de beste mogelijke omstandigheden te kunnen toepassen.

Het ontwerp van wijziging van de ordonnantie biedt een gunstiger kader voor een succesvolle energietransitie. Er wordt onder meer in bepaald dat de DNB:

- slimme meters mag installeren voor nieuwe niches in het kader van een implementatie die als reactief kan worden omschreven;
- voor elk leveringspunt proactief, systematisch of per gelegenheid, de vervanging van de bestaande meter door een intelligente meter kan voorstellen⁶. De DNB moet wel de toestemming van de betrokken afnemers verkrijgen.

In het licht van de nieuwe bepalingen van het ontwerp tot wijziging van de Elektriciteitsordonnantie (dat momenteel wordt goedgekeurd) is BRUGEL van mening dat de in het OIP van SIBELGA voorgestelde strategie met betrekking tot de installatie van slimme meters ambitie mist en opnieuw zou moeten worden geëvalueerd.

BRUGEL denkt ook dat het aangewezen zou zijn dat SIBELGA tests op ware grootte uitvoert met betrekking tot de praktische modaliteiten voor het verzamelen van de toestemming van de afnemers. BRUGEL wijst erop dat de uitvoering van dit programma uiteraard afhankelijk is van de goedkeuring van de nieuwe ordonnantie.

3) Invoering van een stappenplan voor de invoering van slimme meters

In het ontwerp voor de wijziging van de Elektriciteitsordonnantie wordt een nieuwe bepaling voorgesteld waarin wordt bepaald dat de DNB uiterlijk op 30 oktober 2022 een stappenplan over de organisatie van de implementatie van slimme meters tegen 2030 indient bij de Regering.

Rekening houdend met de impact van de activering van de functies van de slimme meter op de markt en het welslagen van de energietransitie, is BRUGEL van mening dat de eis van een stappenplan zeer gepast is en dat het plan als bijlage zou moeten worden toegevoegd aan de ontwerpinvesteringssplannen van SIBELGA. Zo zou dit stappenplan ook aan een openbare raadpleging kunnen worden voorgelegd en door BRUGEL kunnen worden onderzocht in het kader van het opstellen van zijn advies.

BRUGEL beveelt de Regering dan ook aan om, in het kader van het ontwerp tot wijziging van de ordonnantie, erin te voorzien dat het stappenplan met betrekking tot de installatie van slimme meters tegen 2030 als bijlage bij de OIP wordt gevoegd.

4.4.4 De beperkingen van het 230 V-net

Zoals reeds vermeld in zijn vorige adviezen over het OIP, doet de kwestie van het overwicht, om historische redenen, van een LS-net in 230 V in Brussel (86% tegenover 14% in 400 V) vragen rijzen (met name bij bepaalde deelnemers aan de openbare raadpleging) over de beperkingen van het net van de DNB ten aanzien van het begeleiden van de energietransitie, met name wat de elektrificatie van vervoer of verwarming betreft.

⁶ In dat geval moet hij zijn voorstel vergezeld doen gaan van objectieve informatie, uitgedrukt in duidelijke en begrijpelijke taal, over de diensten waartoe de distributienetgebruiker toegang zou kunnen krijgen indien hij over een slimme meter zou beschikken.

BRUGEL is het gedeeltelijk eens met het standpunt van SIBELGA met betrekking tot de vaststelling dat **deze netconfiguratie de ontwikkeling van elektromobiliteit in onze hoofdstad niet noodzakelijk in de weg staat**. Over deze kwestie werd met name [een studie](#) verricht door de ondernemingen The New Drive en APPM Management Consultants in opdracht van BRUGEL.

Toch is BRUGEL van mening dat het beleid van SIBELGA met betrekking tot **de omschakeling van het 230 V-net naar een 400 V-net moet worden geëvalueerd**. Er moet immers over het algemeen worden onderzocht of de beslissingscriteria die momenteel worden ingevoerd om bij de vernieuwing van het net (of in het kader van aanvragen van netgebruikers) al dan niet over te gaan tot een omschakeling, flexibeler moeten worden gemaakt, met name met betrekking tot alle nieuwe gebruiksvormen⁷ die een 400 V-voeding vereisen en die deel uitmaken van energietransitieoplossingen. Ook zou een gericht beleid om de omschakeling in bepaalde gevallen (ondernemingen, ...) te versnellen, kunnen worden onderzocht.

Daarbij moet ook rekening worden gehouden met de impact van de meerkosten die de netgebruikers momenteel dragen door op hun kosten apparatuur te installeren om deze omschakeling mogelijk te maken (scheidingstransformator of 230/400 V-autotransformator).

Daarom nodigt BRUGEL SIBELGA uit om te evalueren:

- of het huidige beleid van omschakeling van het 230 V-net naar het 400 V-net geen belemmering vormt voor de ontplooiing van alle nieuwe gebruiksvormen die als oplossingen voor de energietransitie worden beschouwd;
- of er nood is aan een versnelde omschakelingsstrategie voor specifieke situaties (niches van gebruikers, ondernemingen ...) om de energietransitie te waarborgen.

4.4.5 Aanpassing van het assetmanagementbeleid

Het huidige beleid van SIBELGA, en trouwens van de meeste DNB's, is in wezen gebaseerd op het concept '*fit and forget*'. Het bestaat uit een het nemen van zo weinig mogelijk risico's, met name door een voluntaristisch beleid van vervanging van de assets en een opportunistische economische rationaliteit die gedomineerd wordt door de kwestie van de nutsvoorzieningen. De massale komst van elektrische voertuigen op het Brusselse grondgebied en de elektrificatie van verwarmingstoestellen zouden op termijn naar verwachting ernstige problemen opleveren voor de integratie van deze belastingen en dus voor de bevoorradingszekerheid. Het distributienet is immers geen eenvoudige koperen plaat met een onbeperkte capaciteit om flexibele productie en belastingen op te vangen.

Daarom moeten regels worden opgesteld voor een rationeel gebruik van de netcapaciteit. Dit kan gebeuren door de versterkingsregels van het distributienet aan te passen en door gebruik te maken van flexibiliteitsdiensten wanneer deze een duidelijk economisch voordeel bieden.

BRUGEL beveelt SIBELGA dus aan om zijn assetmanagementbeleid aan te passen met het oog op een betere integratie van de nieuwe gebruiksvormen en de mogelijkheid om een beroep te doen op de flexibiliteitsdiensten.

⁷ SIBELGA heeft aan BRUGEL meegedeeld dat de aanvragen voor 400 V-aansluitingen van netgebruikers betrekking hebben op de oplaadstations, warmtepompen, enz.

4.5 De projecten voor de installatie van een productie-eenheid van SIBELGA

⁸BRUGEL heeft de Regering meermaals geïnterpelleerd over de kwestie van de verenigbaarheid, in het licht van het Europese wettelijke kader, van de rol van SIBELGA als distributienetbeheerder met die als energieproducent. Dit standpunt wordt gedeeld door verschillende spelers in de sector, zoals de FEBEG (zie de opmerkingen naar aanleiding van de openbare raadpleging) en derde investeerders.

In 2020 heeft BRUGEL het advocatenkantoor Janson de opdracht gegeven om een juridische analyse uit te voeren over de activiteiten van de DNB en de bevoegdheden van de regulator om deze te controleren. **De resultaten van deze juridische analyse⁹ bevestigen het standpunt van BRUGEL.** Het is in deze context dat het voorontwerp van wijziging van de ordonnantie voorziet in een beperking van de productie- en leveringsactiviteiten van de DNB; zelfproductie is alleen nog toegestaan om in de eigen behoeften van SIBELGA te voorzien.

Het voorontwerp tot wijziging van de ordonnantie bevat ook een overgangsbepaling: "*De productie-installaties die door de distributienetbeheerder zijn verworven of waarvan de verwerving is gepland en goedgekeurd door de Regering in overeenstemming met artikel 12 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vóór 1 januari 2022 kunnen door de distributienetbeheerder worden geëxploiteerd in overeenstemming met artikel 8, § 4 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ook met het oog op de compensatie van de verliezen, en dit tot aan het einde van de levensduur van die installaties.*"

In haar advies 69.836/1/V van 29 september 2021 over het voorontwerp tot wijziging van de ordonnantie, stelt de afdeling wetgeving van de Raad van State een onregelmatigheid aan de orde met betrekking tot de in deze overgangsbepaling voorziene termijn van 01/01/2022: "*De geplande overgangsmaatregel, die nog tot 31 december 2021 toestaat om productiefaciliteiten aan te kopen, is in strijd met de termijn voor de omzetting van Richtlijn (EU) 2019/944, die op 31 december 2020 is verstreken.*⁵¹ *De zinsnede "vóór 1 januari 2022" wordt derhalve vervangen door de zinsnede "vóór 1 januari 2021".*

BRUGEL stelt vast dat het definitieve MIP van SIBELGA voor de periode 2022-2026 voorziet in nieuwe warmtekrachtkoppelingsprojecten (drie in dit geval¹⁰) die niet waren opgenomen in het MIP 2021-2025 dat door de Regering werd goedgekeurd in haar besluit van 10/12/2020.

Gelet op het hierboven vermelde advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State, beveelt BRUGEL de Regering aan de nieuwe projecten die SIBELGA in het huidige MIP voorstelt, te verwerpen.

⁸ Op de website van BRUGEL gepubliceerd advies nr. 287: <https://www.brugel.brussels/publication/document/adviezen/2019/nl/Advies-287-investeringsplan-elektriciteit-SIBELGA-2020-2024.pdf>

⁹ Deze juridische analyse is beschikbaar op de website van BRUGEL.

¹⁰ Projecten Beaulieupark, Domaine des Iles d'Or en Koninklijk Paleis.

4.6 Budgetanalyse

Alle kosten (investeringen en uitbating) van de distributienetbeheerder zijn onderworpen aan de controle van BRUGEL. Bij de goedkeuring van het tariefvoorstel keurt BRUGEL een globale budgettaire enveloppe goed die door de tarieven moet worden gedekt. De controle van de goede kostenbeheersing en de analyse van de verschillen gebeuren *ex post* door BRUGEL.

Daarnaast wordt elk jaar van de tariefperiode een berekening gemaakt om de gerealiseerde investeringen te vergelijken met de begrote investeringen in het tariefvoorstel.

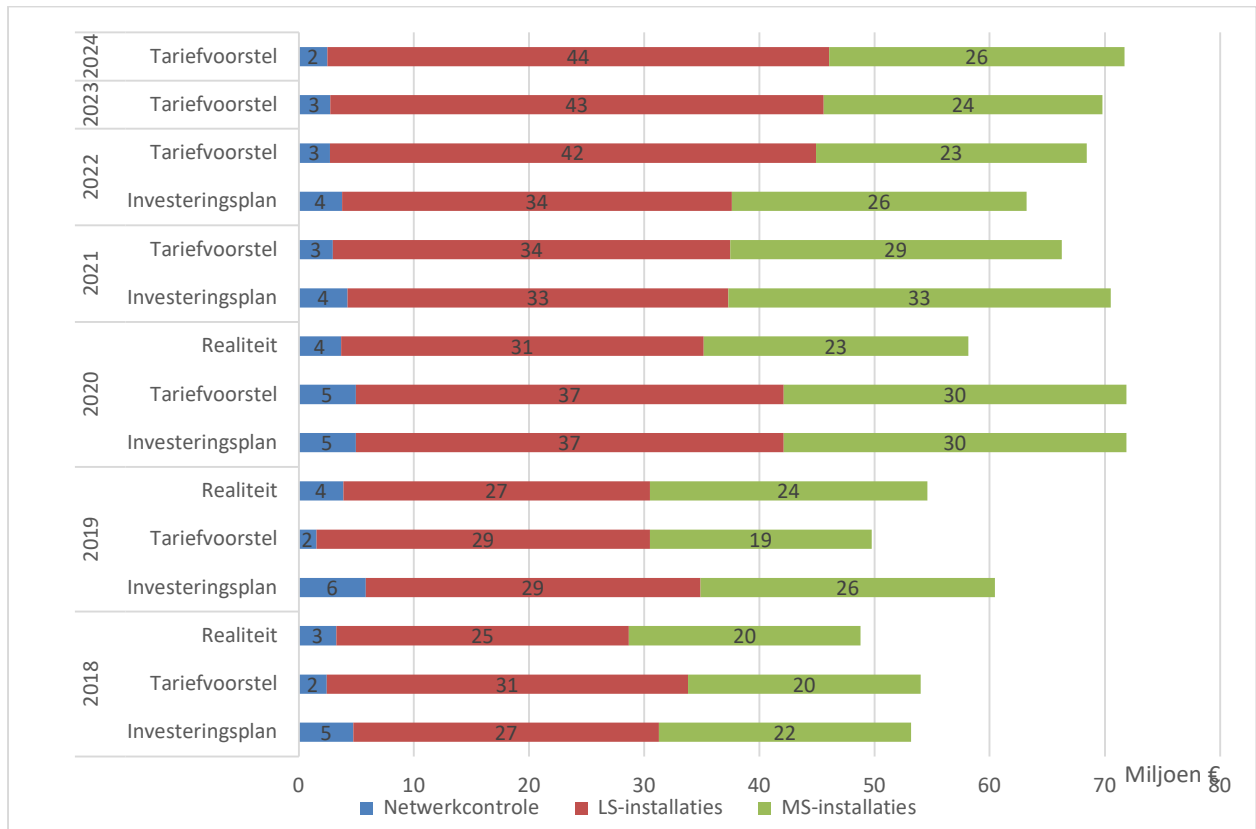
In het kader van de tariefmethodologieën die momenteel van toepassing zijn, worden de afschrijvingen van de investeringen als 'niet-beheersbaar' beschouwd. Iedere afwijking (naar boven of naar beneden) ten opzichte van het tariefvoorstel is bijgevolg ten laste van de tarieven. De financiering van de investeringen wordt immers gedekt door de lasten van afschrijvingen die aan de gerealiseerde investeringen zijn verbonden, terwijl de financiële lasten (interessen, kosten die verband houden met de schuld ...) als 'embedded costs' worden gedekt.

Globaal genomen bevat het OIP 2022-2026 **een budget 2022 voor elektriciteit van 63,2 miljoen euro** (70,5 miljoen euro in 2021). Figuur 2 toont de ontwikkeling van het investeringsbudget waarin in de OIP's en in de tariefvoorstellen is voorzien.

Ten opzichte van de prognoses inzake investeringen die op historische wijze worden opgenomen in de OIP's en de werkelijk gerealiseerde bedragen, stelt BRUGEL het volgende vast:

- de werkelijk geïnvesteerde bedragen liggen regelmatig lager dan de prognoses;
- de in de OIP's betreffende de jaren vanaf 2020¹¹ voorgestelde bedragen liggen hoger dan voorheen (de verklaring voor deze verhoging werd onder meer al gegeven in het advies over het OIP 2020-2024);
- het OIP 2022-2026 bevat investeringsbedragen van dezelfde orde van grootte als die van het OIP 2021-2025 voor de LS-netwerken en de netwerkcontrole.

¹¹ Het investeringsplan 2020-2024 en het huidige investeringsplan 2021-2025

Figuur 2: Financiële opvolging van de uitgevoerde en geplande investeringen

Tot slot moet er hier aan worden herinnerd dat de tariefmethodologie 2020-2024¹² een onderscheid maakt tussen de projecten van SIBELGA¹³ en in de opstelling van een IT-roadmap voor IT-projecten voorziet. BRUGEL is er zich inderdaad van bewust dat de IT-kosten en -projecten ook moeten worden opgevolgd, gezien het groeiende belang ervan. Zoals BRUGEL al meerdere malen heeft benadrukt, omvatten de OIP's in het huidige regelgevingskader echter geen IT-gerelateerde kosten.

Vanaf 2022 begint BRUGEL te werken aan de vaststelling van het volgende regelgevingskader (2025-2029). In dit kader zal BRUGEL analyseren hoe een mechanisme kan worden geïntegreerd dat investeringen in verband met de energietransitie bevordert door de DNB toe te staan investeringen te doen die bijdragen tot het minimaliseren van de totale kosten. Het is daarbij de bedoeling de efficiëntie te maximaliseren door investeringen in netintelligentie (smart grid enz.) aan te moedigen en door flexibiliteitsdiensten te bevorderen.

¹² <https://www.brugel.brussels/publication/document/notype/2019/nl/Methodologie-Tariefmethodologie-Elek.pdf> I.1.4

¹³ Projecten rond netinvesteringen, projecten in verband met de openbare dienstverplichtingen, innovatieve projecten en andere projecten (voornamelijk IT-projecten).

5 Conclusies

In overeenstemming met artikel 12 van de Elektriciteitsordonnantie heeft SIBELGA op 31 mei 2021 aan BRUGEL een voorlopig ontwerp van investeringsplan (OIP) voor de periode 2022-2026 bezorgd. BRUGEL heeft ook van 14 juni tot en met 14 juli 2021 een openbare raadpleging georganiseerd over de voorlopige versie van het OIP van SIBELGA. Alle opmerkingen en vragen die tijdens deze raadpleging werden geformuleerd, zijn opgenomen in de bij dit advies gevoegde bijlage. Op basis van de opmerkingen die BRUGEL heeft geformuleerd en die welke voortvloeien uit de openbare raadpleging, heeft SIBELGA op 15 september 2021 een nieuwe versie van zijn definitieve OIP ingediend.

Na de analyse van het definitieve OIP van SIBELGA voor de periode 2022-2026 hebben de voornaamste opmerkingen van BRUGEL betrekking op de volgende punten:

1. **Wat de globale planning betreft:** het door SIBELGA voorgestelde OIP volgt in grote lijnen de planning van het OIP voor de periode 2021-2025. Een van de belangrijkste vastgestelde veranderingen betreft de aanpassing van het project voor de uitrol van slimme meters (zie punt 5 hierna).
2. **Wat de bevoorradingszekerheid betreft,** blijkt uit de analyse van de door SIBELGA overgemaakte metingen van de belasting van de HS-en de LS-netten dat, afgezien van enkele op zichzelf staande situaties, het Brusselse elektriciteitsdistributienet over een goede reservecapaciteit beschikt.
3. **Wat de bevoorradingskwaliteit van de netgebruikers betreft,** tonen de door BRUGEL opgevolgde indicatoren aan dat de bevoorradingskwaliteit van de Brusselse netgebruikers de voorbij tien jaar lichtjes is verbeterd. Uit de analyse van bepaalde indicatoren die inherent zijn aan de betrouwbaarheid van het net, blijkt dat het investeringsbeleid van SIBELGA bijdraagt tot deze verbetering.
4. **Wat betreft de capaciteit van het elektriciteitsdistributienet om de energietransitie van het Gewest te ondersteunen:** over het algemeen is de huidige capaciteit van het distributienet voldoende om te voldoen aan de behoeften van de gebruikers op korte termijn. Nochtans zijn de klimaatdoelstellingen van het Brusselse Gewest van dien aard dat het net vanaf nu moet worden voorbereid om deze transitie uit te voeren. Dit houdt in dat het net moet worden omgevormd tot een intelligent net dat in staat is de oplossingen in het kader van de energietransitie te ondersteunen tegen een zo laag mogelijke kostprijs. BRUGEL beveelt de Regering dan ook aan om de DNB aan te moedigen een ambitieus stappenplan door te voeren met het oog op de transformatie van zijn net. Dit stappenplan moet worden opgebouwd als een realistisch, doeltreffend actieplan binnen een tijdsbestek dat verenigbaar is met de uitdagingen waarmee Brussel naar alle verwachting te maken zal krijgen.
5. **Wat de projecten voor slimme meters betreft:** bij het onderzoek van het door SIBELGA voorgestelde plan voor de uitrol van slimme meters, maakte BRUGEL zich zorgen over de beslissing van SIBELGA om zijn eerdere ambities, die bestonden in een gestage uitrol, neerwaarts bij te stellen. BRUGEL is van mening dat de beslissing van SIBELGA niet verenigbaar is met de vereisten van de markt, de energietransitie en de beleidslijnen van de ontwerpordonnantie die momenteel wordt goedgekeurd. BRUGEL beveelt aan dat SIBELGA zich voorbereidt op de uitvoering van de nieuwe bepalingen van de ontwerpordonnantie door zijn plan aan te passen en door tests op ware grootte uit te voeren met betrekking tot de praktische modaliteiten voor het verzamelen van de toestemming van de afnemers.

BRUGEL herinnert er ook aan dat de uitvoering van dit programma uiteraard afhankelijk is van de goedkeuring van de nieuwe ordonnantie door het parlement.

Bovendien wordt in het ontwerp tot wijziging van de Elektriciteitsordonnantie een nieuwe bepaling voorgesteld die de DNB ertoe verplicht uiterlijk op 30 oktober 2022 bij de Regering een stappenplan in te dienen voor de organisatie van de uitrol van slimme meters tegen 2030. BRUGEL is van mening dat de eis van een stappenplan zeer gepast is, gezien de impact van deze meters op het welslagen van de energietransitie. In dit opzicht beveelt BRUGEL de Regering aan om in het kader van het ontwerp tot wijziging van de ordonnantie of in het besluit tot goedkeuring van het OIP 2022-2026 te bepalen dat dit stappenplan als bijlage bij de OIP's wordt gevoegd, zodat er een openbare raadpleging over kan worden gehouden en BRUGEL er een advies over kan uitbrengen.

- 6. Wat betreft de door SIBELGA voorgestelde investeringen in verband met de productie-installaties:** het voorontwerp tot wijziging van de ordonnantie voorziet in een beperking van de productieactiviteiten van de DNB. Het is immers de bedoeling dat zelfproductie voortaan enkel wordt toegestaan voor het dekken van de eigen behoeften van SIBELGA en niet langer om zijn verliezen te compenseren. Er is evenwel voorzien in een overgangperiode: de productie-installaties die door de DNB zijn verworven of waarvan de verwerving vóór 1 januari 2022 is gepland en door de Regering is goedgekeurd, mogen worden geëxploiteerd.

In haar advies 69.836/1/V van 29 september 2021 over het voorontwerp van wijziging van de ordonnantie, stelt de Raad van State de in deze overgangsbepaling voorziene einddatum van 1 januari 2022 ter discussie. De Raad van State is van oordeel dat deze datum in strijd is met de omzettingstermijn van Richtlijn (EU) 2019/944, die op 31 december 2020 is verstreken. De uiterste datum in de overgangsbepaling moet derhalve worden gewijzigd in 01/01/2021. BRUGEL stelt vast dat het definitieve MIP van SIBELGA voor de periode 2022-2026 voorziet in drie nieuwe warmtekrachtkoppelingsprojecten die niet waren opgenomen in het MIP 2021-2025 dat door de Regering werd goedgekeurd in haar besluit van 10/12/2020. Daarom beveelt BRUGEL de Regering aan de nieuwe projecten die SIBELGA in het huidige MIP voorstelt, te verwerpen.

BRUGEL raadt de Regering dan ook aan voor om het door SIBELGA voorgestelde ontwerp van definitief investeringsplan voor elektriciteit voor de periode 2022-2026 goed te keuren, onder voorbehoud van:

- de zo spoedig mogelijke opstelling van een stappenplan 'Smart Grid' ter ondersteuning van de energietransitiedoelstellingen van het Gewest;
- weigering van de door SIBELGA voorgestelde projecten voor nieuwe productie-installaties die niet waren opgenomen in het door de regering goedgekeurde ontwerp-investeringsplan voor de periode 2021-2025.

*

*

*

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

**Bijlage bij het advies betreffende het ontwerp
van definitief investeringsplan voor elektriciteit,
voorgesteld door de Brusselse
distributienetbeheerder voor de periode 2022-
2026.**

Verslag van openbare raadpleging

Bijdrage nr. 1: Leefmilieu Brussel	Antwoorden - Opmerkingen
<p>I. Impact op het milieu</p> <p>Leefmilieu Brussel steunt de inspanningen van Sibelga om de milieu-impact van zijn activiteiten te beperken, zoals beschreven in de bijlage over het milieubeleid. Wat betreft de infrastructuur die door de gewestelijke wetgeving aan een milieuvergunning onderworpen zijn, verwijst Leefmilieu Brussel Sibelga naar de beslissingen die deze dienst zal nemen in het kader van de vergunningsaanvragen.</p> <p>I.1. Niet-ioniserende stralingen</p> <p>Leefmilieu Brussel raadt Sibelga aan om zijn strategie voor de voorkoming van de blootstelling van de bevolking aan door de distributie-infrastructuur opgewekte elektromagnetische velden in de bijlage in verband met de milieu-impact te bespreken. Voor de nieuwe te installeren HS-kabels raadt Leefmilieu Brussel aan om ze zo ver mogelijk van de gevels van woningen te installeren.</p> <p>I.2. Water</p> <p>Leefmilieu Brussel vestigt de aandacht van Sibelga op het door het Gewest gevoerde beleid voor geïntegreerd regenwaterbeheer (GRB). Via dit geïntegreerd beheer bevordert het Gewest de infiltratie van regenwater op de plaatsen waar de regen neervalt. In het kader van de ontwikkeling, de uitbreiding of de versterking van de bestaande netten evenals de ontwikkeling van nieuwe netten (bv. glasvezel) moedigt Leefmilieu Brussel Sibelga ertoe aan om de grondinname van zijn netten te beperken: een ordeloze wildgroei van deze netten, meer bepaald onder voetpaden, zou immers een rem kunnen zetten op de heraanleg van openbare ruimten overeenkomstig de beginselen van het GRB.</p>	<p>I. Impact op het milieu</p> <p>I.1 Niet-ioniserende stralingen</p> <p>Met betrekking tot de opmerking van Leefmilieu Brussel over de strategie van SIBELGA voor de voorkoming van de blootstelling van de bevolking aan door de distributie-infrastructuur opgewekte elektromagnetische velden, merkt BRUGEL op dat deze informatie niet is opgenomen in bijlage 2 van de definitieve versie van het OIP.</p> <p>BRUGEL is ook van mening dat deze strategie in de toekomst in het OIP van SIBELGA zou moeten worden opgenomen. BRUGEL herinnert er ook aan dat het de strategie van SIBELGA had gepubliceerd in zijn advies over het ontwerp van investeringsplan 2020-2024 (zie bijlage 3).</p> <p>Wat betreft de opmerking van Leefmilieu Brussel over het beleid inzake waterbeheer, heeft SIBELGA verduidelijkingen aangebracht:</p> <p><i>"Sibelga neemt nota van de aspecten in verband met het GRB. Sibelga investeert enkel in de ontwikkeling en de uitbreiding van zijn netten wanneer dat gerechtvaardigd is. Investerings worden gerealiseerd in het kader van nieuwe aansluitingen, van de vervanging van bestaande stukken wegens het bestaan van risico's of ook om onvermijdelijke redenen als gevolg van het opduiken van gebreken. Alle activa vervullen een specifieke rol en bijgevolg is een onevenredige uitbreiding van de netten haast niet mogelijk. In het Brussels Gewest zijn nieuwe netuitbreidingen zeer beperkt, daar het gasnet al een zeer groot deel van het grondgebied bestrijkt.</i></p> <p><i>De gerealiseerde projecten houden zoveel mogelijk rekening met de bestaande infrastructuur en toekomstige projecten, in het bijzonder in het kader van de coördinatie van de verschillende nutsbedrijven waarvan de infrastructuur ondergronds dan wel</i></p>

Tevens wenst Leefmilieu Brussel de aandacht van Sibelga te vestigen op de kwestie van de infiltratie van regenwater in de buurt van nutsleidingen. Feedback afkomstig uit Frankrijk leert dat het perfect mogelijk is om de infiltratie van regenwater bij de nutsleidingen zelf mogelijk te maken (bv. groene infiltrerende constructie boven een leiding). Sommige beheerders van nutsleidingen grijpen de vernieuwingen van leidingen ook aan om de toepassing van het GRB te bevorderen: daartoe zorgen deze beheerders ervoor dat ze niet opvullen met gecompacteerd materiaal, maar graven ze een draineersleuf boven de leiding (klik [hier](#) voor een voorbeeld). Leefmilieu Brussel moedigt Sibelga ertoe aan dergelijke vernieuwende oplossingen in overweging te nemen in het kader van zijn ontwikkelingsprojecten en op stelselmatige wijze aansluiting te zoeken bij een benadering van plaatselijke verbetering van het GRB bij de bouwplaatsen onder zijn leiding.

Tot slot dringt Leefmilieu Brussel er bij Sibelga op aan om rekening te houden met de overstromingsrisico's bij de plaatsbepaling van zijn installaties, in het bijzonder van HS-cabines. Dit risico kan worden geëvalueerd dankzij de [gewestelijke kaart van de overstromingsgebieden](#).

2. Energietransitie

2.1 Einde van de verbrandingsmotoren

De gewestelijke strategie voor de ontwikkeling van een openbaar toegankelijk oplaadaanbod voor elektrische voertuigen is voornamelijk gericht op het ter beschikking stellen van 'normale' oplaadpunten, zodat deze strategie waarschijnlijk geen vroegtijdige omschakeling van het elektriciteitsdistributienet op 400 V zal vereisen. Leefmilieu Brussel herinnert eraan dat de gewestelijke doelstelling voor de ontwikkeling van dit aanbod tegen 2035 (vermeld op pagina 43 van het ontwerp van investeringsplan voor elektriciteit) betrekking heeft op alle openbaar toegankelijke oplaadpunten en niet alleen op de oplaadpunten die langs de openbare weg zijn geïnstalleerd.

bovengronds ligt. In geval van beperkingen worden de aanvragen tot verplaatsing steeds geanalyseerd door Sibelga.

Tot slot realiseert Sibelga alle plaatsingen overeenkomstig de bestekken die rekening houden met tal van factoren, onder andere: de eisen opgelegd door de wegbeheerders met als doel de wegen te verduurzamen (verzakking, slijtage ...), de veiligheidseisen in verband met het gebruik van gas (bescherming, detectie ...) enzovoort.

Bij het graven van een draineersleuf moet met deze verschillende elementen rekening worden gehouden. Op te merken valt dat draineersleuven er in een stedelijke omgeving enkel in uitzonderlijke gevallen komen, daar de overgrote meerderheid van onze installaties onder het voetpad of de rijweg (uit asfalt, beton of kasseien) gelegen is.

De 'nieuwe' ELEKTRISCHE installaties die 'kwetsbaar zijn voor overstromingen', bevinden zich haast uitsluitend in gebouwen. Voor de bestaande installaties wordt bij de onderhouds- en/of verificatieprogramma's na zware regenval rekening gehouden met de kans op overstroming. Bovendien bestaat er een programma om de installaties die het meest aan die risico's zijn blootgesteld, zoveel mogelijk inert te maken."

2. Energietransitie

2.1 Einde van de verbrandingsmotoren

BRUGEL is het gedeeltelijk eens met het standpunt van SIBELGA betreffende het type 230 V-net, dat niet noodzakelijk een belemmering vormt voor de ontwikkeling van e-mobiliteit in onze hoofdstad. Dit thema was het onderwerp van [een studie](#) die BRUGEL heeft doen uitvoeren door de ondernemingen The New Drive en APPM Management Consultants.

Toch is BRUGEL van mening dat het beleid van SIBELGA met betrekking tot de

Ook vraagt Leefmilieu Brussel aan Sibelga om de samenhang te verifiëren tussen enerzijds de elementen met betrekking tot CNG (eigen vloot en stations), zoals die worden voorgesteld in zijn investeringsplan voor gas, en anderzijds de modaliteiten van [verlenging van de planning wat betreft de lage-emissiezone \(LEZ\)](#) zoals de regering die in eerste lezing heeft goedgekeurd op 24 juni 2021.

2.2. Decarbonisatie van warmte

Sibelga verwijst in zijn investeringsplan voor gas naar de vermindering op middellange en lange termijn van de hoeveelheden gas die worden gedistribueerd en, in zijn investeringsplan voor elektriciteit, naar de ontwikkeling van warmtepompen. Leefmilieu Brussel zal binnenkort de studie uitvoeren zoals bedoeld in de gewestelijke bijdrage tot het NKEP betreffende de gasuittap tegen 2050: uiteraard zal Sibelga bij die studie worden betrokken. Op kortere termijn begint Leefmilieu Brussel met de opmaak van een nieuw Lucht-, Klimaat- en Energieplan (LKEP II), alsook met de uitvoering van twee studies:

- Een studie betreffende de relevante energiedragers voor verwarming in de gewestelijke context;
- Een 'studie 2030' met als doel de maatregelen te identificeren die kunnen bijdragen tot het naar boven bijstellen van de klimaatambitie van het Brussels Gewest tegen 2030 in de richting van een doelstelling van vermindering met 55% van de rechtstreekse uitstoot van broeikasgassen.

Leefmilieu Brussel heeft vragen bij de eventuele oefeningen van modellering en projectie van de evolutie van de verdeelde volumes die Sibelga al zou hebben gemaakt en, in voorkomend geval, bij de manier waarop de hypothesen van deze werkzaamheden rekening houden met de elementen die naar voren zijn gekomen uit de Renolution, de gewestelijke bijdrage tot het NKEP en binnenkort het LKEP II. Tot slot heeft Leefmilieu

omschakeling van het 230 V-net naar een 400 V-net moet worden geëvalueerd. Er moet immers over het algemeen worden onderzocht of de beslissingscriteria die momenteel worden ingevoerd om bij de vernieuwing van het net (of in het kader van aanvragen van netgebruikers) al dan niet over te gaan tot een omschakeling, flexibeler moeten worden gemaakt, met name met betrekking tot alle nieuwe gebruiksvormen¹⁴ die een 400 V-voeding vereisen en die deel uitmaken van energietransitieoplossingen. Ook zou een gericht beleid om de omschakeling in bepaalde gevallen (ondernemingen, ...) te versnellen, kunnen worden onderzocht.

Daarbij moet ook rekening worden gehouden met de impact van de meerkosten die de netgebruikers momenteel dragen door op hun kosten apparatuur te installeren om deze omschakeling mogelijk te maken (scheidingstransformator of 230/400 V-autotransformator).

2.2. Decarbonisatie van warmte

De kwestie van het uitstappen uit gas zal worden behandeld in het advies over het ontwerp van investeringsplan voor gas.

Met betrekking tot de kwestie van de modellering van prognoses van de gedistribueerde volumes verklaart SIBELGA dat het nog geen dergelijke "uitvoerige" prognoses "die klaar zijn voor publicatie" heeft gemaakt. SIBELGA kijkt uit naar een samenwerking over dit onderwerp.

Zoals vermeld in punt 4.4.1 van het advies, stelt BRUGEL ook voor dat zonder dralen overleg zou worden gepleegd tussen Leefmilieu Brussel, SIBELGA en BRUGEL om de scenario's van de verbruiksevolutie vast te stellen.

¹⁴ SIBELGA heeft aan BRUGEL meegedeeld dat de aanvragen voor 400 V-aansluitingen van netgebruikers betrekking hebben op de oplaadstations, warmtepompen enz.

Brussel vragen bij het bestaan van resultaten van deze werkzaamheden die zouden kunnen worden gebruikt in het kader van de studie 2030 en het LKEP II of, omgekeerd, over het feit of het past om gegevens afkomstig van studies over 'energiedragers' en '2030' te benutten in het kader van de toekomstige ontwerp investeringsplannen van Sibelga.

Leefmilieu Brussel zal contact opnemen met Sibelga om de haalbaarheid en de relevantie van een dergelijke samenwerking/informatiedeling te beoordelen.

3. Gewestelijke wetgeving op het vlak van de distributie van elektriciteit en gas

3.1. Eigen productie

Leefmilieu Brussel verzoekt Sibelga om zijn investeringsprojecten in productie-eenheden te verduidelijken: het precieze aantal warmtekrachtkoppelingseenheden waarvoor Sibelga de goedkeuring van de Regering nodig heeft, blijkt niet duidelijk uit het ontwerp van investeringsplan voor elektriciteit.

3.2. Implementatie van slimme meters

Leefmilieu Brussel merkt op dat de aantallen te installeren slimme meters waarin is voorzien in het investeringsplan voor elektriciteit, overeenstemmen met een implementatie zoals bedoeld in de van kracht zijnde Elektriciteitsordonnantie en dat het nodig zal zijn deze te herzien naar aanleiding van de aan de gang zijnde wijziging van deze ordonnantie.

3. Gewestelijke wetgeving op het vlak van de distributie van elektriciteit en gas

3.1. Eigen productie

SIBELGA verklaart dat het om alle in het OIP vermelde projecten gaat.

3.2. Implementatie van slimme meters

Dat is ook het voorstel van BRUGEL, dat de DNB vraagt om zijn beleid opnieuw te evalueren in het licht van de ontwerp wijziging van de ordonnantie.

Bijdrage nr. 2: Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen (BBLV)	Antwoorden - Opmerkingen
<p>Globaal vinden we het investeringsplan weinig ambitieus. Sibelga zou meer het voortouw moeten nemen in de energietransitie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.</p> <p>Sibelgas moet ons inziens onderzoeken of het net een massale uitrol van zonnepanelen, warmtepompen en laadpalen in het gewest aankan. Sibelga kan het voortouw nemen in een studie naar die delen van het gewest waar het potentieel aan deze technologieën het grootst is. Dit zou de basis moeten zijn van het investeringsplan.</p> <p>Voorts moet Sibelga met het BIM en andere instellingen samenwerken om meer demonstratieprojecten op te zetten. Zo'n projecten helpen om de Brusselaar meer vertrouwd te maken met onder meer slimme meters, energiegemeenschappen, laadpalen en elektrische voertuigen die enkel kunnen laden, laadpalen en elektrische voertuigen die ook stroom kunnen terugleveren, ...</p> <p>Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft een achterstand t.o.v. andere gewesten in dit land. Sibelga zou dan ook aansluiting moeten zoeken met de netbeheerders van de andere gewesten om te leren van de proefprojecten die daar nu al doorgaan.</p>	<p>Sibelga geeft in zijn OIP aan dat er projecten gepland zijn voor de ontwikkeling van simulatietools om de behoeften qua belasting en de impact van deze voorspelde ontwikkelingen op het distributienet en de noden op lange termijn te evalueren.</p> <p>Zoals vermeld in punt 4.4.1 van het advies, is BRUGEL ook van mening dat SIBELGA de methodologie voor de opmaak van zijn OIP zou moeten aanpassen door zo snel mogelijk scenario's op te stellen met betrekking tot de ontwikkeling van nieuwe gebruiksvormen. Deze scenario's moeten worden gebruikt om het effect op het net te simuleren en om te anticiperen op de investeringsbehoeften.</p> <p>BRUGEL gaat in punt 4.4.2 ook in op de kwestie van de ontwikkeling van het smart grid en spoort SIBELGA aan om snel een meer volledige visie ter zake te ontwikkelen.</p>

Bijdrage nr. 3: Raad van Gebruikers	Antwoorden - Opmerkingen
<p>De Raad is verheugd over de pedagogische en informatieve actie die Sibelga heeft ondernomen in het kader van de door Brugel georganiseerde openbare raadpleging.</p> <p>(1) De Raad onderstreept de noodzaak om studies aan te moedigen en de prognoses voor de ontwikkeling van het net te actualiseren in het licht van de belangrijke veranderingen waaraan het zal worden onderworpen. Dit betekent met name dat rekening moet worden gehouden met de opmars van de elektrische mobiliteit, maar ook met de toenemende elektrificatie van de activiteiten.</p> <p>(2) In het kader van de inachtneming van de elektrische mobiliteit moeten scenario's worden opgesteld die rekening houden met het algemene mobiliteitsbeleid dat in Brussel is ontwikkeld (en in het bijzonder met het door het Gewest opgestelde plan Good Move), maar ook met de mogelijkheid dat deze beleidslijnen hun oorspronkelijke doelstellingen niet halen. De impact van de elektrische mobiliteit zou hoe dan ook moeten worden berekend in de context van de inachtneming van het elektrificatieproces in het algemeen, maar ook door de alternatieven voor elektromobiliteit (waterstofmobiliteit enz.) erin op te nemen. In dit verband benadrukt de Raad ook dat de koppeling tussen een lokale productie-installatie (al dan niet op zonne-energie) en laadstations, met name binnen een energiegemeenschap, het mogelijk moet maken verbruikspieken als gevolg van het opladen van elektrische voertuigen af te vlakken.</p> <p>(3) Wat de elektrificatie van de gebruiksvormen in het algemeen betreft, moet naar een optimaal niveau worden gestreefd wanneer een versterking van het net wordt overwogen. In het bijzonder moet de flexibiliteit in aanmerking worden genomen en aangemoedigd; ook moet rekening worden gehouden met de impact van de nieuwe gedecentraliseerde opwekkingswijzen.</p>	<p>(1) Sibelga geeft in zijn OIP aan dat er projecten gepland zijn voor de ontwikkeling van simulatietools om de behoeften qua belasting en de impact van deze voorspelde ontwikkelingen van de belastingen op het distributienet en de noden op lange termijn te evalueren.</p> <p>Zoals vermeld in punt 4.4.I van het advies, is BRUGEL ook van mening dat SIBELGA de methodologie voor de opmaak van zijn OIP zou moeten aanpassen door zo snel mogelijk scenario's op te stellen met betrekking tot de ontwikkeling van nieuwe gebruiksvormen. Deze scenario's moeten worden gebruikt om het effect op het net te simuleren en om te anticiperen op de investeringsbehoeften.</p> <p>(2) BRUGEL vindt ook dat het nodig is om de groeiscenario's voor de ontwikkeling van nieuwe gebruiksvormen en hun impact op het net te bestuderen in het licht van het gewestelijk beleid.</p> <p>(3) SIBELGA geeft aan dat de thans geplande versterkingen worden gebruikt om specifieke problemen op te lossen die niet kunnen worden opgelost door flexibiliteitsproducten, omdat er nog geen dergelijke producten zijn voor de distributienetten.</p> <p>BRUGEL deelt het standpunt van de Raad. Het gaat bovendien om een bepaling uit de Elektriciteitsordonnantie.</p>

<p>De Raad is voorts van mening dat de flexibiliteit en het beheer van de vraag meer aandacht moeten krijgen bij de ontwikkeling van het investeringsplan.</p> <p>Uit het plan blijkt immers dat de meeste versterkingen van cabines noodzakelijk zijn om reden van de verwachte pieken in het verbruik. Een grotere flexibiliteit van de Brusselaars zou dus tot gevolg hebben dat er minder moet worden geïnvesteerd in de versterking van het net.</p>	
<p>Bijdrage nr. 4: FEBEG</p>	<p>Antwoorden - Opmerkingen</p>
<p>In dit advies wordt het standpunt uiteengezet van de bij de FEBEG aangesloten ondernemingen in het kader van de door BRUGEL georganiseerde openbare raadpleging over de ontwerpen van investeringsplannen voor elektriciteit en gas van SIBELGA voor de periode 2022-2026. De FEBEG bedankt BRUGEL voor de transparante overlegprocedures die de regulator met de hele Brusselse energiesector heeft gevoerd.</p> <p>I. Toenemende elektrificatie en beheer van de netten</p> <p>Voor de FEBEG zal de toekomstige grote uitdaging op het gebied van het beheer van de netten en de omzetting daarvan in investeringsplannen erin bestaan het net in staat te stellen de toenemende elektrificatie van de gebruiksvormen van elektriciteit (met name warmtepompen, elektrische voertuigen) en de integratie van hernieuwbare productie die in het kader van de klimaatdoelstellingen vereist is, op te vangen.</p>	<p>I. Toenemende elektrificatie en beheer van de netten</p> <p>Sibelga wijst erop dat de DNB zich zal uitrusten met nieuwe tools om niet alleen de impact van de snelle toename van het aantal lokale productie-eenheden te kunnen simuleren, maar ook de evolutie van de marktproducten, met name de flexibiliteitsproducten en de nieuwe toepassingen zoals elektrische voertuigen, warmtepompen en batterijen, om de netten op lange termijn optimaal te kunnen ontwikkelen en uitrusten.</p> <p>Zoals vermeld in punt 4.4.1 van het advies, is BRUGEL ook van mening dat SIBELGA de methodologie voor de opmaak van zijn OIP zou moeten aanpassen door zo snel mogelijk scenario's op te stellen met betrekking tot de ontwikkeling van nieuwe gebruiksvormen. Deze scenario's moeten worden gebruikt om het effect op het net te simuleren en om te anticiperen op de investeringsbehoeften.</p>

In het licht van deze richtinggevende doelstelling vestigt de FEBEG de aandacht op het feit dat het van essentieel belang zal zijn dat de netten een toereikende ontvangstcapaciteit garanderen tegen een beheerste maatschappelijke kostprijs. Om deze doelstelling te garanderen is het van essentieel belang dat Sibelga in zijn algemene visie en zijn investeringsplannen rekening houdt met oplossingen en diensten die door de markt kunnen worden geboden bij het beheer en de ontwikkeling van het net. Voor de FEBEG moet Sibelga een permanente afweging maken tussen de investeringen die in het net moeten worden gedaan en de eventuele netdiensten die de markt kan leveren (flexibiliteit, vraagbeheer, opslag enz.), om de optie met de laagste maatschappelijke kosten te bepalen.

Dit verzoek van FEBEG sluit ook aan bij de nieuwe benadering die de DNB overeenkomstig de CEP-richtlijnen moet volgen en die moet worden omgezet in het BHG, waarbij in artikel 32 wordt bepaald dat het regelgevingskader de DNB ertoe moet aanzetten om flexibiliteitsdiensten te verwerven, op basis van een procedure tot productieaanvragen of de invoering van de aankoop van producten en diensten volgens transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures. Deze procedures moeten de effectieve participatie van alle marktspelers (groene producenten, eigenaren van opslaginstallaties, aggregatoren, ...) verzekeren en moeten bijdragen tot rol van 'drijvende kracht' van SIBELGA in het kader van een dynamische energietransitie met zo weinig mogelijk maatschappelijke kosten.

2. Slimme meters

De FEBEG betreurt dat het regelgevend kader niet voldoende wist te evolueren om Sibelga toe te laten zijn ambitieuze en noodzakelijke plan om alle aansluitingen uit te rusten met een slimme meter tegen 2030, te verwezenlijken. Dit plan en deze aanpak van Sibelga kregen de steun van de FEBEG. Door de uitrol van communicerende meters uitsluitend te beperken tot de bestaande niches van de ordonnantie, laat het Brussels

2. Slimme meters

Dit punt wordt besproken in punt 4.4.3 van dit advies.

3. Investerings in warmtekrachtkoppeling

Dit punt wordt besproken in punt 4.5 van dit advies.

4. Investering in de ontwikkeling van laadpalen/elektrische voertuigen

Wat betreft de kwestie van het overwicht, om historische redenen, van een LS-net met 230 V in Brussel (88% tegenover 12% met 400 V), is BRUGEL het gedeeltelijk eens met het standpunt van SIBELGA, dat van mening is dat dit nettype de ontwikkeling van e-mobiliteit in onze hoofdstad niet noodzakelijk in de weg staat. Dit thema was het onderwerp van [een studie](#) die BRUGEL heeft doen uitvoeren door de ondernemingen The New Drive en APPM Management Consultants.

Zoals in deze studie wordt vermeld, moet de uitrol van een openbare oplaadinfrastructuur op een intelligente manier worden uitgevoerd om de maatschappelijke kosten te minimaliseren, zowel op het vlak van de keuze van het vermogen van de te installeren oplaadpalen als wat betreft het type van de uit te voeren aansluiting. BRUGEL is van mening dat naast de 'normale' oplaadstations (2*7,4 kW die op een 230 V-net kunnen worden aangesloten), moet worden gebruikgemaakt van het hoge potentieel van de netcabines¹⁵ van SIBELGA die al zijn

¹⁵ De netcabines zijn cabines van SIBELGA die middenspanning (voornamelijk 11 kV) omzetten in laagspanning (230 V of 400 V). Meer dan 80% van de cabines is uitgerust met dubbelspanningstransformatoren (230 V en 400 V).

Hoofdstedelijk Gewest volgens FEBEG kansen liggen, zowel op het vlak van de implementatiekosten (zoals Brugel in zijn laatste economische analyse over de invoering van een systeem van slimme telling objectief heeft vastgesteld), als op het vlak van de opkomst van innovatieve oplossingen in het kader van de energietransitie.

De FEBEG roept de Brusselse wetgever op om zijn regelgevingskader voor 'smart metering' in overeenstemming te brengen met de uitdagingen en het tempo van de transitie.

3. Investerings in warmtekrachtkoppeling

De FEBEG is verheugd dat de investeringsplannen, in het licht van de Europese regelgeving en de ontwerpordonnantie, het principiële verbod op de installatie en exploitatie van warmtekrachtkoppelingscentrales door Sibelga erkennen.

Voor de FEBEG zou het legitiem zijn dat de investeringsplannen bijgevolg geen investeringen bevatten in nieuwe eenheden die na 1 januari 2022 worden geïnstalleerd. De FEBEG verbaast zich er immers over dat het beoogde scenario uitgaat van het criterium van een installatie die verworven is of waarvan de verwerving gepland en goedgekeurd is vóór 1 januari 2022, om de spildatum voor het einde van de investeringen te bepalen. Op basis van dit criterium is Sibelga namelijk van plan om tot 2025 eenheden - en de daarmee gepaard gaande investeringen - in dienst te nemen.

De FEBEG is van mening dat het wettelijk bepaalde in de praktijk van toepassing zou moeten zijn op 1 januari 2022, via een mechanisme voor de teruggave aan de markt van de verworven of geplande maar niet in dienst genomen eenheden, zoals ook bepaald is

uitgerust met 230/400 V-dubbelspanningstransformatoren. De uitbreiding van het 400 V-net vanuit deze cabines zou namelijk kunnen zorgen voor versnelde oplaadstations (2*11 kW of 2*22 kW).

Bovendien is BRUGEL van mening dat het beleid van SIBELGA met betrekking tot de omschakeling van het 230 V-net naar een 400 V-net moet worden geëvalueerd. Er moet immers over het algemeen worden nagegaan of de beslissingscriteria die momenteel worden ingevoerd om bij de vernieuwing van het net (of in het kader van aanvragen van netgebruikers) al dan niet over te gaan tot een omschakeling, flexibeler moeten worden gemaakt, met name met betrekking tot nieuwe gebruiksvormen¹⁶ die een 400 V-voeding vereisen en die deel uitmaken van energietransitieoplossingen.

Daarbij moet ook rekening worden gehouden met de impact van de meerkosten die de netgebruikers momenteel dragen door op hun kosten apparatuur te installeren om deze omschakeling mogelijk te maken (scheidingstransformator of 230/400 V-autotransformator).

Wat de kwestie van snel opladen betreft, wijst SIBELGA erop dat de behoefte zal worden bepaald door de markt. Gezien de specifieke vermogensbehoefte van deze oplaadpunten zal hun aansluiting altijd het voorwerp uitmaken van een studie en een versterking van de netten indien dat nodig blijkt.

¹⁶ SIBELGA heeft aan BRUGEL meegedeeld dat de aanvragen voor 400 V-aansluitingen van netgebruikers betrekking hebben op de oplaadstations, warmtepompen enz.

in de Europese wetgeving in het kader van de uitzonderingsregeling voor commerciële activiteiten die door de DNB worden uitgeoefend.

4. Investering in de ontwikkeling van laadpalen/elektrische voertuigen

De FEBEG verheugt zich over de initiatieven van de Brusselse Regering en over het feit dat Sibelga er rekening mee heeft gehouden in zijn investeringsplan om de elektrificatie van de mobiliteit in Brussel te bevorderen. De FEBEG erkent dat SIBELGA op dit vlak een faciliterende en coördinerende rol zal spelen, en dit op verzoek van de overheidsinstanties.

Wat de politieke doelstellingen betreft, is de FEBEG van mening dat de doelstelling van 22.000 openbare oplaadpunten tegen 2035, die door het Gewest is afgekondigd, niet erg ambitieus lijkt. De recente beslissingen van de Federale Regering om de elektrificatie van het vervoer fiscaal te ondersteunen (via de hefboom van de bedrijfswagens -2026), het 'Fit for 55'-pakket van de Europese Commissie dat deze beweging zal versnellen, en de recente beslissing van het BHG zelf over het tijdschema voor de stopzetting van voertuigen met interne verbrandingsmotor, zullen stuk voor stuk bijdragen tot een aanzienlijke versnelling van de switch van fossiele brandstoffen naar elektriciteit voor de mobiliteit (met grote voordelen in termen van vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, maar ook en vooral in termen van luchtverontreiniging en fijne stofdeeltjes).

De FEBEG heeft deze bekommernissen reeds kenbaar gemaakt aan verschillende stakeholders en is niet de enige die dat doet (FEBIAC, Renta, COMEOS en nog andere instanties zijn bezorgd en zien ook een gebrek aan ambitie of op zijn minst een onderschatting van de behoeften in het BHG). De logistiek en de micrologistiek in de steden, de economische aantrekkingskracht van het Gewest zullen deels afhangen van de kwaliteit, de kwantiteit en de capaciteit van deze openbare oplaadinfrastructuren voor elektrische mobiliteit. In het licht van deze elementen is de FEBEG van mening dat

de specifieke investeringen die nodig zijn om de elektrificatie te vergemakkelijken, waarschijnlijk opnieuw zullen moeten worden geëvalueerd.

De FEBEG deelt dan wel de visie die Sibelga in zijn plan heeft ontwikkeld over het principe dat, waar mogelijk, de voorkeur moet worden gegeven aan langzaam laden en dat 'smart charging' moet worden bepleit, om overinvesteringen in de netten te vermijden, maar is toch van mening dat een 'paal volgt wagen'-visie als uitgangspunt moet worden genomen voor de uitrol van deze infrastructuur, waar nodig, dus ook buiten de zones die al vooraf zijn uitgerust. Het net moet immers binnen de vereiste termijn en op de vereiste plaatsen naar 400 V kunnen worden omgebouwd om aan specifieke behoeften te voldoen (laad- en losplaatsen, tankstations voor meerdere brandstoffen, semi-openbare parkeerterreinen van winkels en supermarkten, enz.).

De FEBEG is echter ook van mening dat de behoefte aan snelladen in het Brussels Gewest niet mag worden onderschat, gezien het gebrek aan privéparkeerplaatsen en de risico's op chaos en conflicten als gevolg van de druk van de elektrificatie op de reeds zwaar bevochten parkeerplaatsen langs de openbare weg. Dezelfde vraag rijst voor de logistiek (HDV: heavy-duty vehicles) en de micrologistiek (LCV: light commercial vehicles), die bijzonder actief zijn in het BHG. Ook hiertegen zal het net opgewassen moeten zijn.

De FEBEG is trouwens tevreden dat het investeringsplan bevestigt dat overeenkomstig de Europese regels een beroep zal worden gedaan op private exploitanten om de aanleg van openbare en semi-openbare infrastructuren te verzekeren.

Bijdrage nr. 5: Fédération des Services Sociaux (FDSS, zuster-vzw van de FBMD = Federatie van de Bicommunautaire Maatschappelijke Diensten)	Antwoorden - Opmerkingen
<p>Wij zijn blij met de inspanningen die Brugel en Sibelga hebben geleverd om de documenten betreffende de openbare raadpleging te verspreiden. Op basis van de aanvullende nota kunnen de respondenten een beter inzicht verwerven in de centrale uitdagingen van het ter raadpleging voorgelegde investeringsplan.</p> <p>Wat het investeringsplan voor elektriciteit betreft, zijn wij verheugd over de voorzichtigheid die Sibelga aan de dag heeft gelegd met betrekking tot de invoering van communicerende meters. Deze voorzichtigheid lijkt ons meer in overeenstemming met het geldende wetgevingskader dan wat in eerdere investeringsplannen werd voorgesteld.</p> <p>Na het lezen van het investeringsplan en in het licht van de laatste aankondigingen van de Brusselse Regering (verbod op thermische voertuigen tegen 2035), stellen wij voor de impactstudies van het snel toenemend aantal elektrische wagens en de toenemende elektrificatie van de gedragingen te actualiseren.</p> <p>We willen ook de aandacht van Sibelga vestigen op het feit dat, hoewel we begrip hebben voor de bezorgdheid van de DNB over de waarschijnlijke toename van het aantal elektrische wagens op de weg, het niet de bedoeling van het Gewest is om het volledige wagenpark van thermische voertuigen te vervangen door elektrische wagens, maar wel om het aantal voertuigen op de weg terug te dringen. Met dit voornemen zou in de verschillende scenario's rekening moeten worden gehouden. Wat tot slot de financiering van dergelijke investeringen betreft, benadrukken wij dat het van essentieel belang is dat de begunstigden van de aanpassingen en vernieuwingen deze zelf financieren, om billijkheid en sociale rechtvaardigheid te waarborgen.</p> <p>Voorts betreuren we dat de energiegemeenschappen niet het voorwerp uitmaken van specifieke investeringen door de distributienetbeheerder. Gezien zijn expertise zou</p>	<p>Wat de kwestie van de slimme meters betreft, verwijst BRUGEL naar punt 4.4.3 van het advies.</p> <p>BRUGEL is het ook eens met het standpunt van de FDSS over de actualisering van de impactstudies inzake elektrische voertuigen.</p> <p>Wat de kwestie van de energiegemeenschappen betreft, specificeert SIBELGA dat het hun ontwikkeling ondersteunt met inachtneming van de wetgeving ter zake.</p>

<p>Sibelga projecten die gericht zijn op kwetsbare gezinnen of op mensen die in het bijzonder door brandstofarmoede worden getroffen, gunstig kunnen ondersteunen. De opgedane gebruikservaringen in het kader van deze proefprojecten zouden aan alle Brusselaars kunnen worden meegedeeld, zodat zoveel mogelijk mensen van de goede praktijken kunnen profiteren.</p>	
<p align="center">Bijdrage nr. 6: Collectif Solidarité Contre l'Exclusion</p> <p align="center">Dienst Infor GazElek</p>	<p align="center">Antwoorden - Opmerkingen</p>
<p>We willen de regulator bedanken dat hij de investeringsplannen van Sibelga aan een openbare raadpleging heeft onderworpen. Daarnaast willen wij Sibelga ook bedanken voor de opstelling van de samenvattende nota voor de openbare raadpleging.</p> <p>Wij betreuren dan wel de geplande stopzetting van de investeringen in warmtekrachtkoppeling door Sibelga om zijn verliezen en behoeften te dekken, maar we vinden het wel goed dat Sibelga deze stopzetting geleidelijk doorvoert.</p> <p>We zijn voorstander van het programma van omschakeling op 400 V.</p> <p>We betreuren het dat Sibelga geen grotere investeringen doet in de energiegemeenschappen. Volgens ons is Sibelga immers een essentiële speler in de ontwikkeling van die gemeenschappen.</p> <p>Het verheugt ons dat het 'slimme net' een prioriteit is voor Sibelga.</p> <p>Wij verwelkomen de bedachtzame invoering van slimme meters tegen 2026, die in overeenstemming is met de geest van de ordonnanties.</p> <p>We zijn ons terdege bewust van de moeilijkheden die de opkomst van elektrische voertuigen met zich meebrengt voor de netbeheerder. Het lijkt ons belangrijk het idee te verdedigen dat het niet de bedoeling is een thermische auto te vervangen door een elektrische auto, maar wel het aantal voertuigen dat het Gewest binnenrijdt, sterk te verminderen en de Brusselaars ertoe aan te zetten andere vervoermiddelen te gebruiken.</p>	<p>In 2020 heeft BRUGEL het advocatenkantoor Janson de opdracht gegeven om een juridische analyse uit te voeren over de activiteiten van de DNB en de bevoegdheden van de regulator om deze te controleren. De resultaten van deze juridische analyse bevestigen het standpunt van BRUGEL. Het is in deze context dat het ontwerp van wijziging van de Elektriciteitsordonnantie voorziet in een beperking van de productie- en leveringsactiviteiten van de DNB; zelfproductie is alleen nog toegestaan om in de eigen behoeften van SIBELGA te voorzien. SIBELGA zal wel, zoals in het ontwerp tot wijziging van de Elektriciteitsordonnantie is bepaald, indien het ontwerp wordt aangenomen, de bestaande installaties mogen blijven exploiteren.</p> <p>Wat de kwestie van de energiegemeenschappen betreft, specificeert SIBELGA dat het hun ontwikkeling ondersteunt met inachtneming van de wetgeving ter zake.</p> <p>Wat de kwestie van de slimme meters betreft, verwijst BRUGEL naar punt 4.4.3 van het advies.</p>

Het lijkt ons belangrijk dat als er een versterking van het net en een uitrol van slimme meters moet komen door de elektrische voertuigen, het belangrijk is dat zij deze financieren.

brugel ● ●

LE REGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ENERGIE
DE BRUSSELSE REGULATOR VOOR ENERGIE